

Kerkukly türkmen şahyrlary

Category: Edebi makalalar, Kitapcy, Türkmen dili

написано kitapcy | 21 января, 2025

Kerkukly türkmen şahyrlary

KERKÜK ŞAİRLERİ

Yazar ve gazeteci arkadaşımız Şemsettin Küzecioğlu'nun hazırlamakta olduğu, Kerkük'ün bir Türkmen kenti olduğunun nemli göstergesi olan, (Kerkük Şairleri) adlı kitabı takdire şayan bir eserdir. Elimizde bulunmakta olan, muazzam bu verimin ilk cilti geçen yıl 2006'da Türkiye'nin Başkenti Ankara'da yayınlanmıştı. İkinci ciltin yayınlanması da önümüzdeki aylarda tamamlanacak. Bir de üçüncü cilti planlanmış.

Küzecioğlu Kerkük Şaieleri adlı kitabının 624 sayfalı ikinci bölümüne abc harıfları sırasıyla, Türkmen Şiirinin rengarenk türlerinde yaratıcılık sağlayan 70 şairi sıgıdırmaktadır. Horyattan dörtlüğe, Gazelden halk şiirine Divan şiirinden gıfte şzlerine ve serbest şiirden çağdaş şiire her alanda kalem oynatan Kerkük şairleri kitabının birinci cildin neşzünde Türkiye Kamu.sen Genel Başkanı Bircan Akyıldız'ın aşğıdaki sözleri yer almaktadır:

-Tarihimizin bir olduğu gibi geleceğimizin de bir olduğu Irak'ta yaşayan Türk kardeşlerimizin öz kültürünü yansıtan, değerli şairlerin eserlerini derleyerek hem Türk dünyasına bir eser kazandırmış olacak hem de çağdaş Irak Türk(men) edebiyatı antolojisi hazırlanarak b_lgenin coğrafi ve politik yapısı gereği kaybolma riski ile karşı karşıya kalan yazılı edebiyatını ölümsüzleştirmiş olacak.

Küzecioğlu eserinde konu edindiği şairlerin ö_zgeçmişleri, şiirsel yaşam ve yaratıcılıkları, Diğer deneme ve çalışmaları ve yayınlanan eserleri hakkında iğneden ipliğe ele almayı başarmıştır. Kendisinden nce bu gibi denemelerde bulunan

Türkmen ağabeyleri Ata Terzibaşı, Abdullatif Benderoğlu, Suphi Saatçı, Fazıl Mehdi Bayat ve Kasım Sarıkahya'ların denemelerini örnek alarak bir hayli yararlanmıştır ve bu yararlanma sonucu da Türk Dünyası kütüphanesini Türkmen şairleriyle ilgili zenginleştiren bir eseri meyana koymuştur. Kedisini bu başarısından dolayı kutlamak vazife olmuştur.

Küzecioğlu kitabının birinci bölümüne aldığı çağdaş şiirimizin şuncülerinden Abdullatif Benderoğlu Irak ve Türkiye'den ziyade bir çok Türk ve Arap ülkelerinde de tanınmaktadır. Türkçe ve Arapça dillerinde yazdığı şiirleri yanın da Benderoğlu'nun şükücülüğü ve romacılığı da vardır. Şimdiye kadar basılmış şiir eserlerinin sayısı onu aşmaktadır. onlardan Güneş Şarkısı Bağdat 1969, Yurt Toprağı Ankara 1971, Doğu İnsanları Bağdat 1975, Güverginlerin Ezgisi Ankara 1975, Karanfil Bakü 1977, Çılgılık ve Yara Bağdat 1999, Yanardağlardan püsküren yıldızlar Bağdat 1982, Gecenin Gksünde Çırpınır Yıldırımlar Bağdat 1986, 42 Günün Şiirleri Bağdat 1992, Yolun Sonuna dek Bakü 2002, Gecenin Kanayan Yarası Kerkük 2003.

İçimdeki hasretin
içinde yaşar KERKÜK
Analar ninesiyle
Uyanır yatar KERKÜK
Gürgür Baba ağlasa
Silkinip kaçır KERKÜK
Tarihin açılmayan
Gizini açır KERKÜK
Yıldırımını dünyaya
Alevle çakar KERKÜK

Benderoğlu Türkmen çağdaş şiirinin inkaredilmez parlak ismidir. Yazığı şiirlerinde gerçekçi sadık içli bir şair olarak yaşar o yüzden de şiir ürünleri gayet etkilidir çünkü Benderoğlu şiirlerini benimsediğı birer öz parçası gibi sanar ve o yüzden de onları başkalarına da benimsetmeye ve sevdirmeye uğraşır.

Kuşkusuz ki Benderoğlu'nun şairliği yanında birde araştırmacı

ve yazarlığı da herkesce belli ve malumdur. Irak Türkmen edebiyatı yolunda bir adım Bağdat 1962, Türkmen Şairi Fuzuli Bayatlı Bağdat 1971, Irak Türkmen Dili Bağdat 1977, Azerbaycan Şiiri Bakü 1987, Atas_zlerimiz Bağdat 1988, Irak Türkmen edebiyatına bir bakış Bağdat 1989 yıllarında yayınlanan _nemli eserleri Türkmen dili, edebiyatı, kültürü ve tarihini yansıtan takdire şayan kaynaklarının bir b_lümüdür.

Anadilini sevmek
Ana kucağını sevmektir
Yaşamın ilk günlerinde
Anadilini sevmek
Yeniden yaşamaktır
Yaşamın son günlerinde

Benderoğlu yanısıra Küzecioğlu çağdaş şiirimizin _ncülerinden şairler Saalah Nevres ve Nesrin Erbil'i de birinci ciltine almayı unutmamış. Büyük şair Nevres'te yaratıcı şairliği yanında _ykü ve sahne oyunu yazarlığıyla da _n kazanmıştır. Aynada Zaman Kerkük 1972, Uzaktan Geliyorum Bağdat 1980, Pencere Bağdat 1989'da yayınlanan şiir eserlerine birde 1987 yılında Bağdat'ta yayınladığı _ç Yerli Piyes'ini eklemiştir. Muçala ve Yarasa ö_ncü şairin yazmış olduğ _n kazanan iki sahne oyununun adlarıdır.

Yuvam hangi dalda hangi budakta
Aşkım hangi hangi g_nül hangi kucakta
Ben o ben değilim o ben şu anda
KERKÜK'te çirpınır kurna bucakta

Nesrin Erbil çağdaş şiirimizin kıvançla s_yliyebileceğimiz _ncü bir ismidir. Gerçek aşk, ayrılık, üzüntü, sevgiliye hasretin yetiştirdiği ve olanaksızlıklara haykıran bir sesidir. O bir Türkmencesine tüm zincirleri kıran engelleri aşan sevgiyle sevgiye ve sevgiliye koşan kendi başuna bir yaratıcılıktır. Şiirleri Erbil kokar yumuşak saçının tellerini Altınk_prü suyuyla yıkamayı diler, yüreği ise Gürgür Baba'dır Türkmen için yanar. Nesrin Erbil'in yayınlanmış kitapları ise,

Deniz Rüyası Ankara 1969, İki Şehir İstanbul 1998 ve Geleceğim Erbil 2004.

Varsın yol vermesin dağlar, sınırlar
Sana giden yolları ateşler ayırsa
Sel sel uzansa uçurumlar
Ormanlar yeşil yeşil çevremi bağlasa
Hışım hışım
Dağınık saçlarıma dolaşsa rüzgar
Yaban kuşlar etrafımı kuşatsa
Katar katar
El ele verse yıldızlar
Bulutlar şimşek şimsek ayırsa
Yılmayacağım
Ve bir gün
G_zlerinde unuttuğum g_zlerimi
Almaya geleceğim

Kitapta işaret etmeden geçmesi mümkün olmayan diğer isimi Türkmen divan edebiyatının dev şairi rahmetli Mehmed Sadık'tır. O yurtseverliği ve Türklüğü yüzünden açlık ve sefaletle direnen bir şairdir. Onun şirleri belagat, Gençliğe hitap ve nasihat, zulüm ve haksızlığa haykırış, _zveri ve mücadele doludur. Yazmış olduğu şiir ve gazelleri bir çok ses sanatçıları tarafından okunmuştur. Düşüncelerim Kerkük 1956, Coşkun Duyguları Kerkük 1964 ve Mehmet Sadık'tan Seçmeler İstanbul 1991 yılında basılan eserleridir.

Birinci cildin diğer _nemli simaları ise, Tuzhurmatu'nun dev şairi rahmetli Hasan G_örem, büyük usta şair Ali Marufoğlu, büyük şair, ressam ve hattat Mehmet İzzet Hattat, Telafer'in _ncü şairi Felekoğlu'larıdır. Anadan doğma g_rme _zürlüsü Hasan G_rem, yazdığı milli duygu dolu şiirlerini yalnızca Türkmen Kardeşlik Dergisiyle Yurt Gazetesinde yayınlamada başarılı olmuştu. O şiirleri bir kitap halinde yayınlamamışsada yazdığı şiirleri büyük anlam ve içerikliği yüzünden şiir sever çokları tarafından ezberlenmiştir.

Solsun da bütün gller, ezilsin de çiçekler
Solmaz emelim hl g_nl bir günü bekler.

Geçmiş gecemiz işte şafak bizce yakındır
Doğdu ise güneş cümle kederler geçecekler.

Horyat ve şiirleri Türkmen gençlerinin g_ln fetheden Ali Marufoğlu onların yanısıra eleştiri araştırma, inceleme, _yk ve dzyazılarıyla da _n kzanmıştı. Eserlerinden: Olaylar Konuşuyor, G_nl Postası, Halk Hikayeleri, Adsız Yiğitler, Deremet Bağdat 1989 ve başkaları.

G_zme ar
Axtarram g_zme ar
Gtmem namard qapsına
Bilsen k_r g_zm açar

Mehmet İzzet Hattat, Hece _lsnde Milli ve dini şiir ve manileri yanısıra en çok yazdığđ ili ili horyatlarıyla _n kazanmıştır. Milli mucadelesi sonucu bir kakes Arap Baas Rejimi'nce tutuklanarak cezaevine konulan Hattat, yazdıklarını bir kitap halinde yayınlamayı becerememişti. Ancak onun yazdığđ hatlarıyla ilgili bir hat eseri 1989 yılında Irak Türkmen Kardeşlik Kulübü tarafından yayınlanmıştır.

Iraklıyız Kerkük şehri ilimiz
Müslümanız Trkmenge'dir dilimiz
Başkasına vermeyiz biz bu yurdu
Coşar altın bulağımız yurdumuz

Felekoğlu Divan şiirimizin _nemli simalarından bir simadır. Aruz ve hece _llerinde _n kazanan, _rek sayılan bir başarıdır. Daha 13 yaşındayken tutulduğu aşkın şairliğinde büyük payı ve etkisi olmuştu. Gerçekçilik şairi Felekoğlu'nun şiirlerinden Telafer kentinde bir çok şairler etkilenererek şiir yazmaya başlamışlardır.

Açıl dilim aıl dilim
okumlara saıl dilim

Yurda düşman olanlara
Ateş olup saçıl dilim

Küzecioğlu'nun Kerkük Şairleri kitabının birinci cildinde yeni koştan da Türkmen şiirin çeitli tarz ve  l  lerinde kalem oynatan bir orduya rastlanmakta: Nusret Merdan, Remzi  avuş, Mehmet  mer Kazancı, Sadun K pr  , Seyfeddin Biravcı, Faruk K pr  , Kahtan H rm   , Sabır Demirci, Hani Sahip Tuzlu, Mustafa Ziya, Kemal Bayatlı, Hasan Kevser, Kadriye Ziya, M nevver Molla Hassun, Şemsettin T rkmeno lu, Fevzi Ekrem Terzio lu ve saire.

Sabrımla zalimin devrin devirdim
T rkmen'im s  yledim şehitler verdim
KABE'm diye sana y   m  evirdim
Onun i in a dır y   m KERK   m

K zecio lu kardeşimizi b   k başarısından dolayı kutlarken, basım yanlışlıklarını gidermek i in kitabının gelecek ciltlerini daha da dikkatla g   den ge irmesini dileriz.

#bizturkmeniz_2007

Edebi makalalar